

"מתי צריך להגיש את התרגיל?"

תפקיד המרצה

בפיתוח מיומנויות למידה

היחידה לקידום
איכות ההוראה והלמידה
אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

ד"ר ענבל צרפתי-ברעד

מי אני?

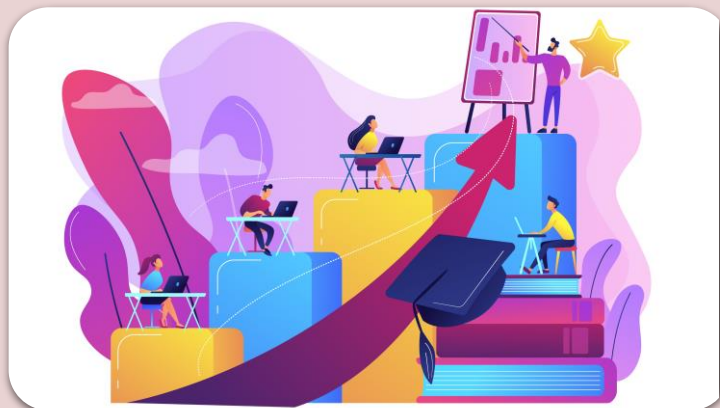

- תואר ראשון, שני ושלישי בהנדסת ביוטכנולוגיה.
- 15 שנות ניסיון כמתרגלת וכמרצה
 - באוניברסיטת בן גוריון
 - מכללת סמי שמעון
 - באופן פרטי
- תחומי הוראה
 - כימיה
 - הנדסה (עקרונות, מאזנים, דינמיקה ובקרה...)
- יועצת פדגוגית ומובילת חדשנות בהוראה
- יחידה לקידום איכות ההוראה והלמידה, אוניברסיטת בן גוריון בנגב

הסטודנטים
לא יודעים איך
ללמוד!

"הם לא יודעים איך ללמוד..."

איך אנחנו
יכולים
ויכולות
לעזור?

האם זה
התפקיד
שלנו?

מה זה
אומר?

מה זה ללמוד?

מה הם לא
יודעים ויודעות
לעשות?

- לקרוא
- לכתוב
- לנהל את הלמידה
- לקחת אחריות על הלמידה
- לייצר נדבכים של הבנה
- ליישם את התכנים

מה זה ללמוד?

להגיע לכל השיעורים ותרגולים

להבין ולא רק לשנן

לחזור על החומר לפני השיעור

לשאול לגבי דברים שלא מבינים

להכין את המטלות

לקרוא מאמרים, לא סיכומים

מה הסטודנטים
והסטודנטיות צריכים
לעשות על מנת לעבור את
הקורס שלך בהצלחה?

מיומנויות כנגד דרישות

להגיע לכל השיעורים ותרגולים

לקרוא מאמרים, לא סיכומים

להבין ולא רק לשנן

לפתור את המטלות

לשאול לגבי דברים שלא מבינים

לחזור על החומר לפני השיעור

לקחת אחריות על הלמידה

לקרוא

לכתוב

לנהל את הלמידה

לייצר נדבכים של הבנה

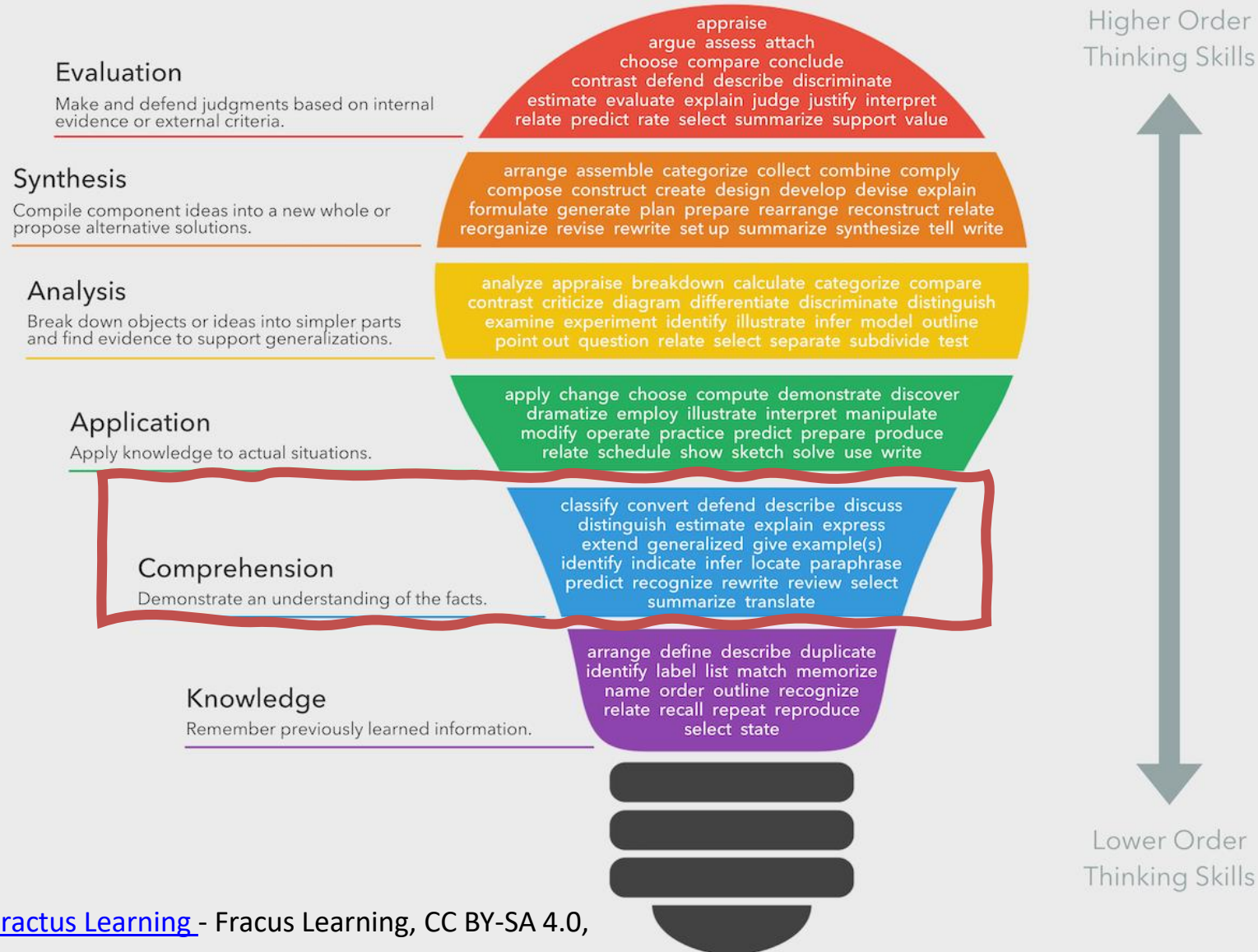
ליישם את התכנים

האם הדרישות משקפות את הפערים?

פערי מיזמנויות

Bloom's Taxonomy Verbs

• מה זה אומר "להבין"?
• ומה לעשות כש"לא הבנתי"?

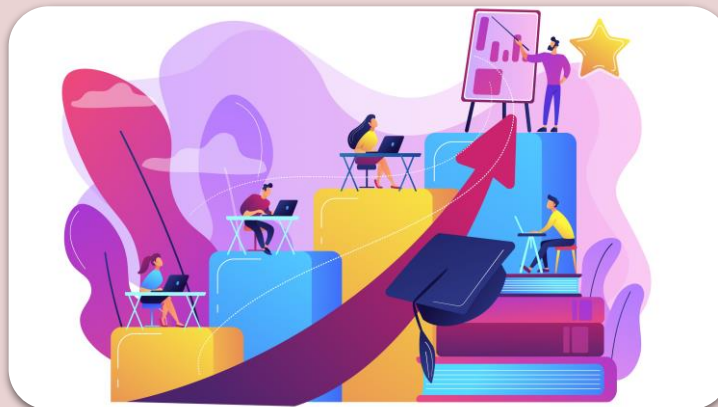
• איך לבצע חזרה על החומר בצורה מועילה?

• מהם תהליכי החשיבה המתרחשים בעת קריאה/כתיבה?

• כיצד מפתרון מטלות מוגדרות ניתן להגיע ליישום?

• ואיך זה משפיע על למידה בצוותא?

"הם לא יודעים איך ללמוד..."

איך אנחנו
יכולים
ויכולות
לעזור?

האם זה
התפקיד
שלנו?

מה זה
אומר?

תפקיד המרצה בפיתוח מיומנויות למידה

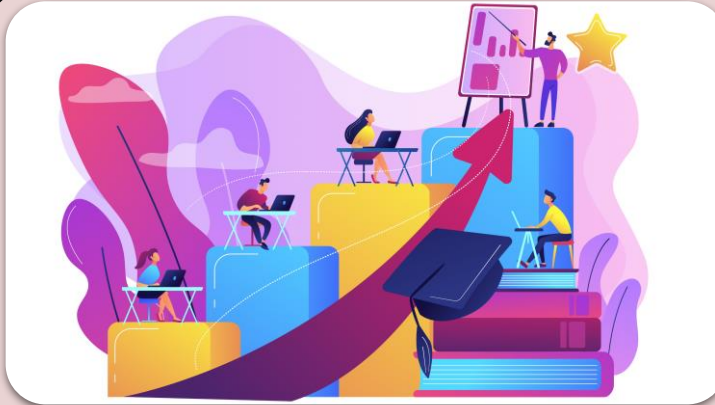
מתי לומדים "איך ללמוד"?

מי מלמד "איך ללמוד"?

האם זה תפקידה של האקדמיה?

אילו ברירות יש לנו כמרצים ומרצות?

"הם לא יודעים איך ללמוד..."

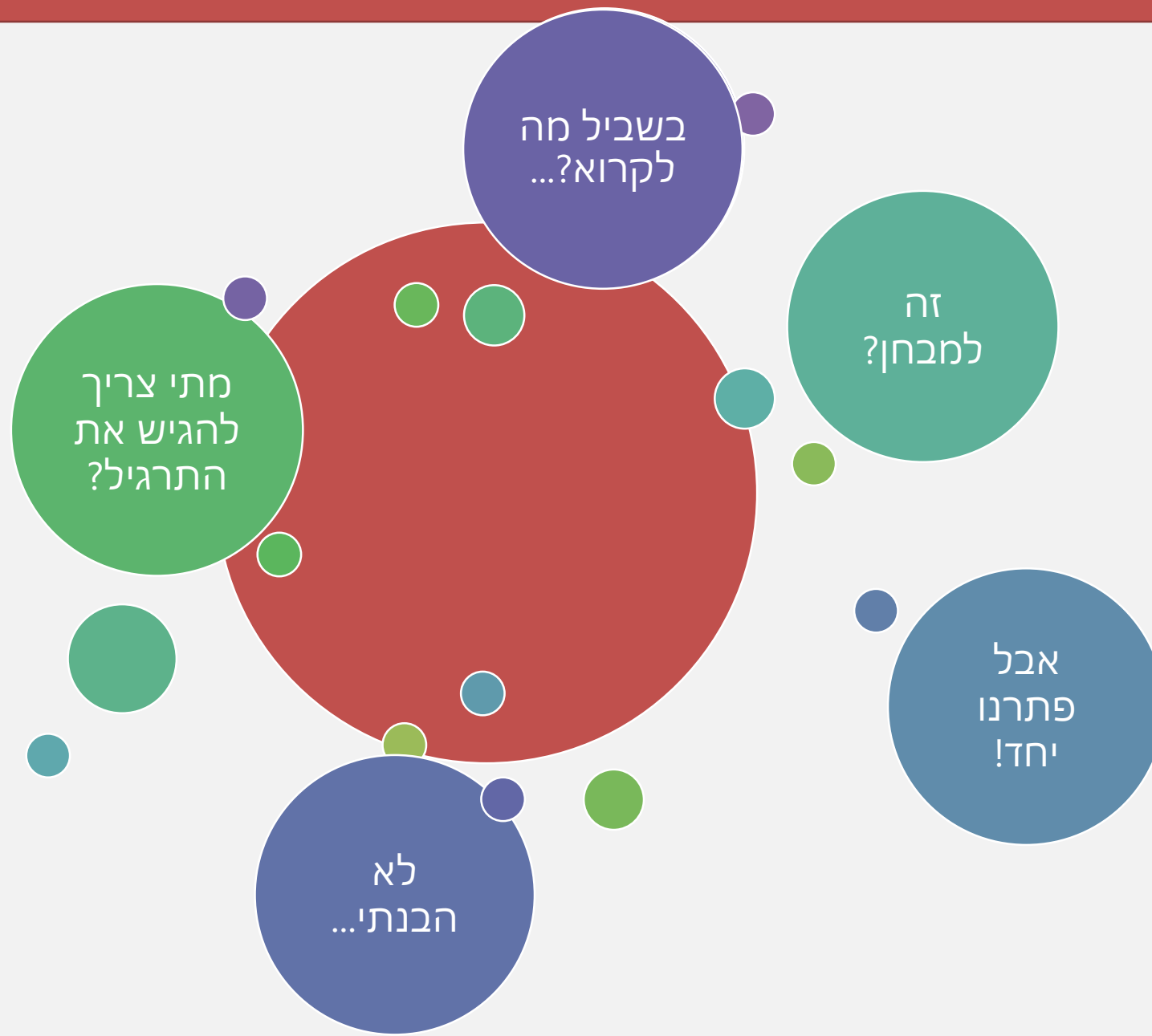

איך אנחנו
יכולים
ויכולות
לעזור?

למה זה
התפקיד
שלנו?

מה זה
אומר?

5 דברים שהסטודנטים והסטודנטיות לא יודעים

"בשביל מה לקרוא?..."

כשאומרים
"לקרוא"
למה מתכוונים?

- מיומנות קריאה נמוכה
- האם עומס הקריאה תואם ליכולות?
- קריאה נתפסת כ"רשות"
- אין אינטרס להשתפר
- סוגי קריאה שונים
- מוכוונת
- מרפרפת (skimming)
- מעמיקה

□*לא לוותר על משימות קריאה, ולא להעמיס בקריאת העשרה

□ אידיאלית – משימות קטנות בשנים ראשונות, גדלות ככל שמתקדמים.

שאלות מנחות ללמידה עצמאית, מאמר

- על פי המבוא מה הבעיה בגוף הידע על דחיינות?
- על פי הטבלה בעמ' 26: מה משותף לדחיינות ולדחייה אסטרטגית?
- על פי הפרק המתחיל בעמ' 28: מה החשיבות בשיטתיות בחקר הדחיינות?

Original Articles and Reviews

Procrastination

When Good Things Don't Come to Those Who Wait

Katrin B. Klingsieck

Department of Psychology, University of Paderborn, Germany

Abstract. Procrastination is a well-known phenomenon that often entails negative outcomes with regard to performance and subjective well-being. In an attempt to understand the (alarming) character of procrastination, a large body of research on the causes, correlates, and consequences of procrastination has been accumulating over the last 40 years. The aim of this paper is to provide a systematic characterization of the trends in procrastination research and to suggest future directions for research and practice. The systematic characterization comprises a comparison of procrastination to functional forms of delay (referred to as strategic delay) and a presentation of the theoretical approaches to explaining procrastination. The future directions suggested pertain to the development of a differentiated understanding of procrastination and of integral interventions.

Keywords: delay, strategic delay, procrastination, academic procrastination, systematization

תחילת סמסטר - שאלות ממוקדות

מתוך הקורס "ללמוד איך ללמוד"
באתר campus.il

שאלות מנחות ללמידה עצמאית, מאמר

מהן השאלות העיקריות
העולות במבוא?
מהי המתודולוגיה בה בחרו
החוקרים להשתמש? מה
היתרונות והחסרונות של
השימוש בה?
מהן המסקנות אליהן הגיעו
החוקרים?

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/26710853>

Moving thought: Directed movement guides insight in problem solving

Article in *Psychonomic Bulletin & Review* · September 2009
DOI: 10.3758/PBR.16.4.719 · Source: PubMed

CITATIONS 78 READS 497

2 authors:

Laura Elizabeth Thomas
North Dakota State University
46 PUBLICATIONS 720 CITATIONS
[SEE PROFILE](#)

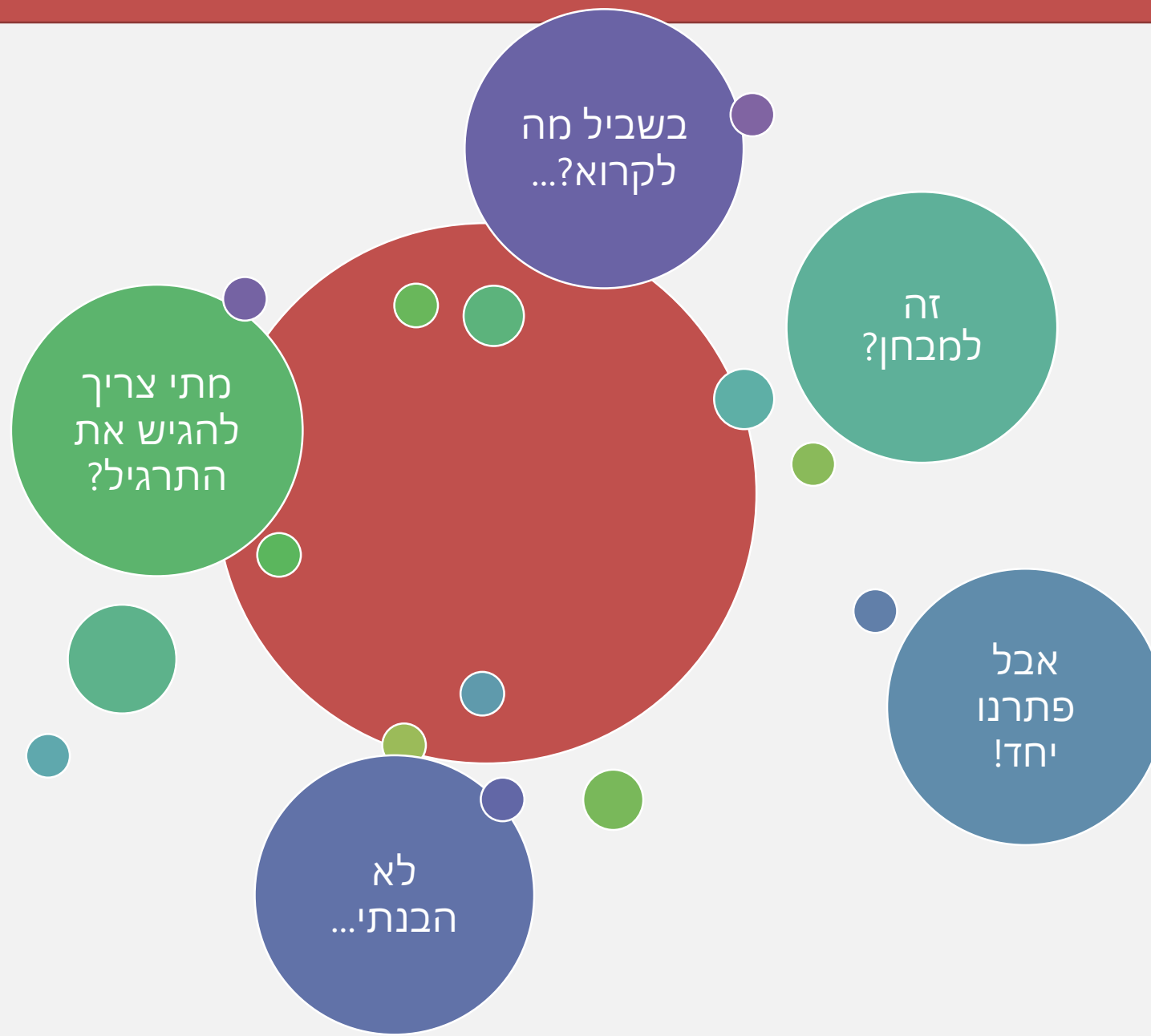
Alejandro Lleras
University of Illinois, Urbana-Champaign
154 PUBLICATIONS 2,749 CITATIONS
[SEE PROFILE](#)

Some of the authors of this publication are also working on these related projects:

Immobilization does not disrupt near-hand attentional biases [View project](#)

סיום סמסטר – שאלות רחבות, בסיס לקריאה מרפרפת

5 דברים שהסטודנטים והסטודנטיות לא יודעים

"זה למבחן?"

שתי רמות של
למידה –
למבחן ולטווח
הרחוק

• שתי רמות של למידה

• "עזבו אתכם מהבחינה עכשיו, אני מלמדת את מה שאתם תצטרכו לדעת בתכלס!"

למידה לטווח הרחוק
(לצורך פיתוח
יכולות, מקצוע)

למידה למבחן
(לצורך קבלת ציון)

"זה למבחן?"

שתי רמות של
למידה –
למבחן ולטווח
הרחוק

אבל גם ככה לומדים
את המקצוע רק
כשמתחילים לעבוד...

הידע (לפעמים) נשכח, אבל
הלמידה המקצועית בעבודה
מתבססת על המיומנויות שרכשנו

"זה למבחן?"

שתי רמות של
למידה –
למבחן ולטווח
הרחוק

• שתי רמות של למידה

למידה לטווח הרחוק
(לצורך פיתוח
יכולות, מקצוע)

למידה למבחן
(לצורך קבלת ציון)

זה התפקיד שלנו לחבר בין שתי המטרות!

למידה לטווח הרחוק

שתי רמות של
למידה –
למבחן ולטווח
הרחוק

הציון הוא משמעותי

- לא להתעלם/לבטל את ההתייחסות למדדי ההערכה בקורס

זוכרים את תכנית הלימודים

- איך הנושאים בקורס הזה מתחברים לקורסים האחרים?
- תבניות חשיבה שחוזרות על עצמן
- התייחסות ישירה למיומנויות הנבנות

חיבור לעולם המקצועי

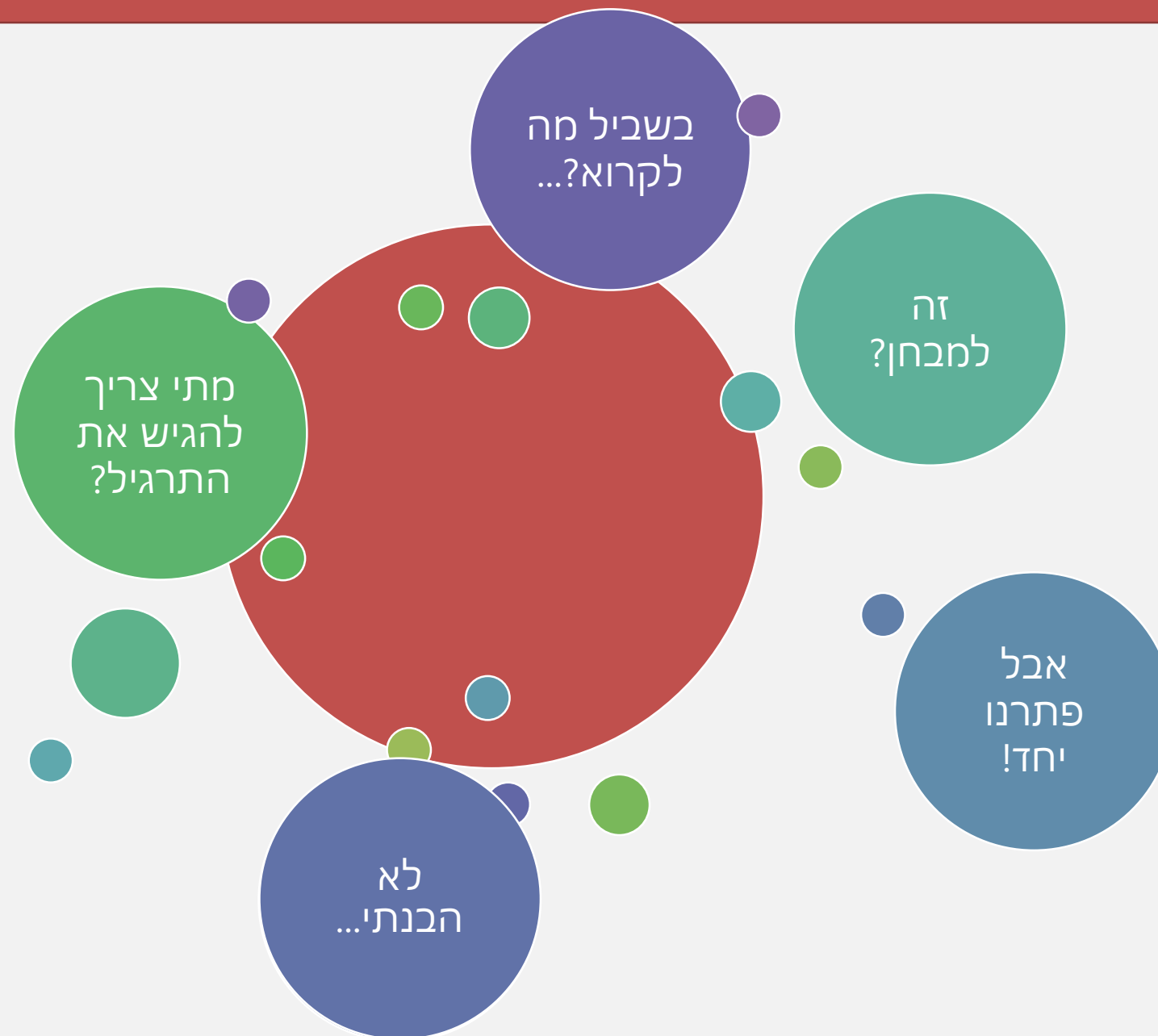
- מהם המיומנויות שבהם ישתמשו כשיתחילו לעבוד?
- איך הן קשורות למטלות הקורס?

שימוש במחווניים מסודרים

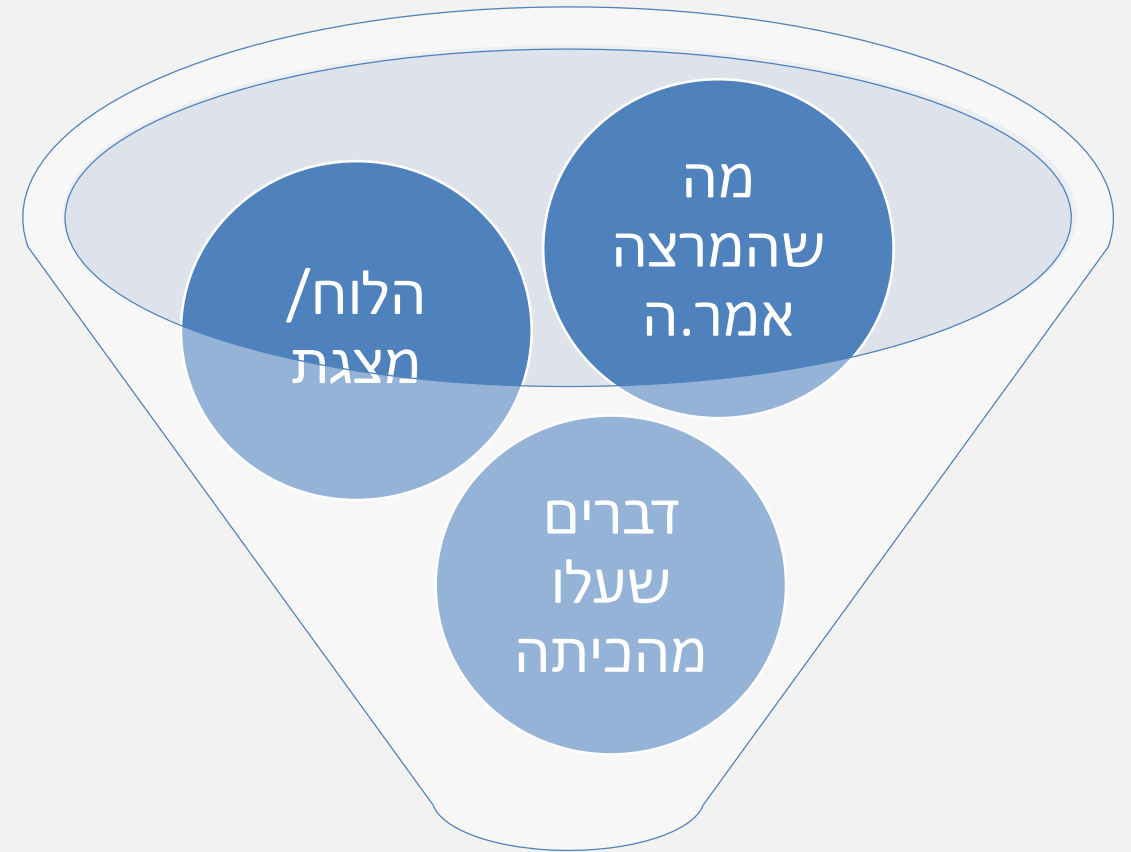
שתי רמות של
למידה –
למבחן ולטווח
הרחוק

הערות		ציון	ניקוד	קריטריון
- שעת סיום			10	עמידה בזמנים (עד 10 דקות, כל דקה חריגה שווה שתי נקודות בציון)
- השתתפות שווה של כל האנשים בצוות - מענה על שאלות		10	10	סדר בניית הטיעון מתוך המאמר
<u>חסר</u>	<u>מיותר</u>		10	שימוש בתרשימים/תמונות לפי הצורך
- רקע/צבעים, פונט קריא - כמות מלל - שימוש נכון באנימציות - תקינות שפה - מספרי שקופיות – חובה!		5	10	הבחנה בין עיקר לתפל
- מבוא - היפותזה - הצגת הניסוי - תוצאות - דיון ומסקנות מהמאמר עצמו - התייחסות ביקורתית למאמר - רפרנסים		10	10	שימוש בשפה המדעית/טכנית המתאימה
			10	הצגה מסודרת של המאמר
			10	בקיאות והבנה
			5	חשיבה ביקורתית
				התרשמות כללית (סובייקטיבית, השקעה, יצירתיות, מורכבות וכו...)
				סופי

5 דברים שהסטודנטים והסטודנטיות לא יודעים

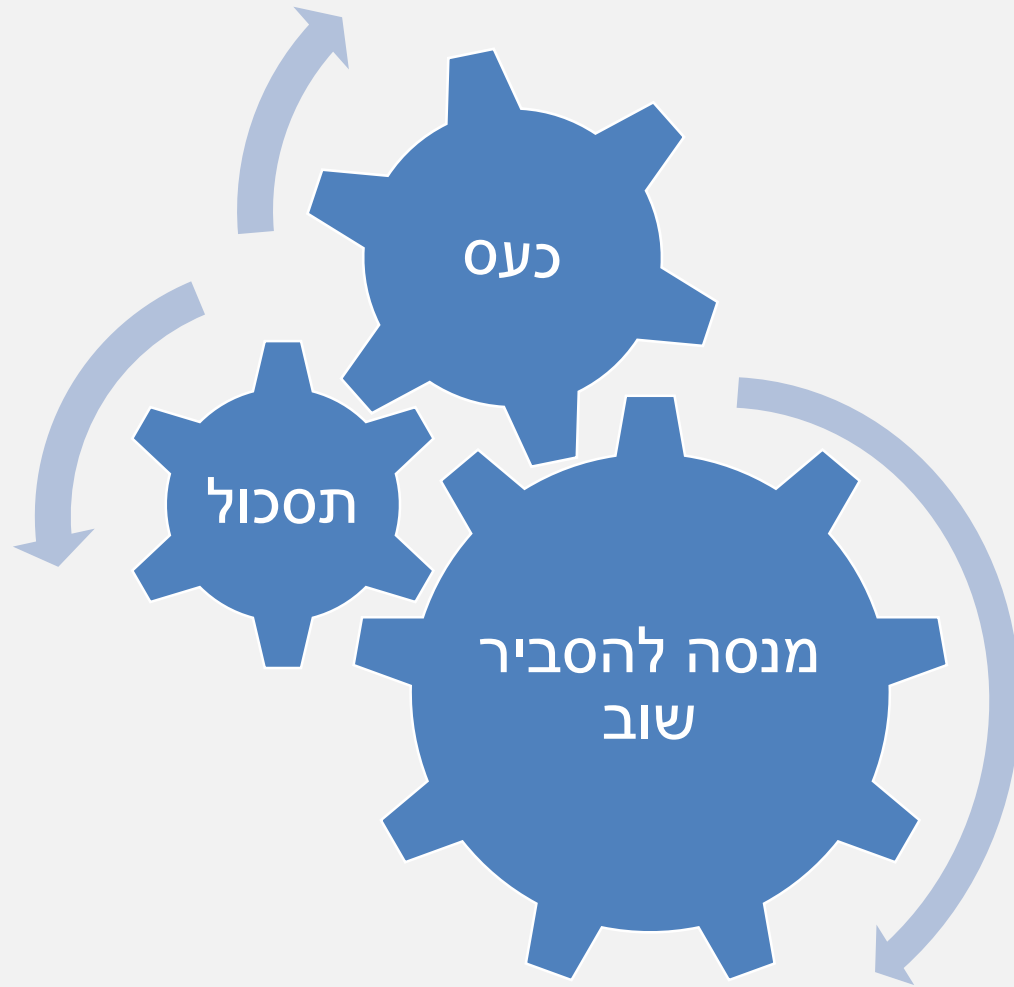

"לא הבנתי" – מהצד של הסטודנט...

מה נקלט?

"לא הבנתי" – ומהצד של המרצה...

"לא הבנתי"

חוסר הבנה
כשלב ראשון
בתהליך
הלמידה

❑ חוסר הבנה כסימן טוב

❑ כמרצה - יש רצון להבנה, לא רק כתיבה

❑ לסטודנט.ית - יצאת מאזור הנוחות- התחיל תהליך למידה.

❑ לא להסביר באוטומט. כן להסביר למה לא ענינו

❑ בפעמים הראשונות - לפרוט ביחד את תהליך החשיבה,
איפה החסם?

❑ זהירות - לא בכעס, לא בהתנשאות

❑ אמפתיה - לנסות באמת להבין את דרך המחשבה שלהם

❑ לתת זמן (קצר) לפיתוח המחשבה, לחזור אל הנקודה המובנת
האחרונה ולהוביל בשאלות מנחות, עד לניסוח שאלה/אי בהירות
קונקרטיית.

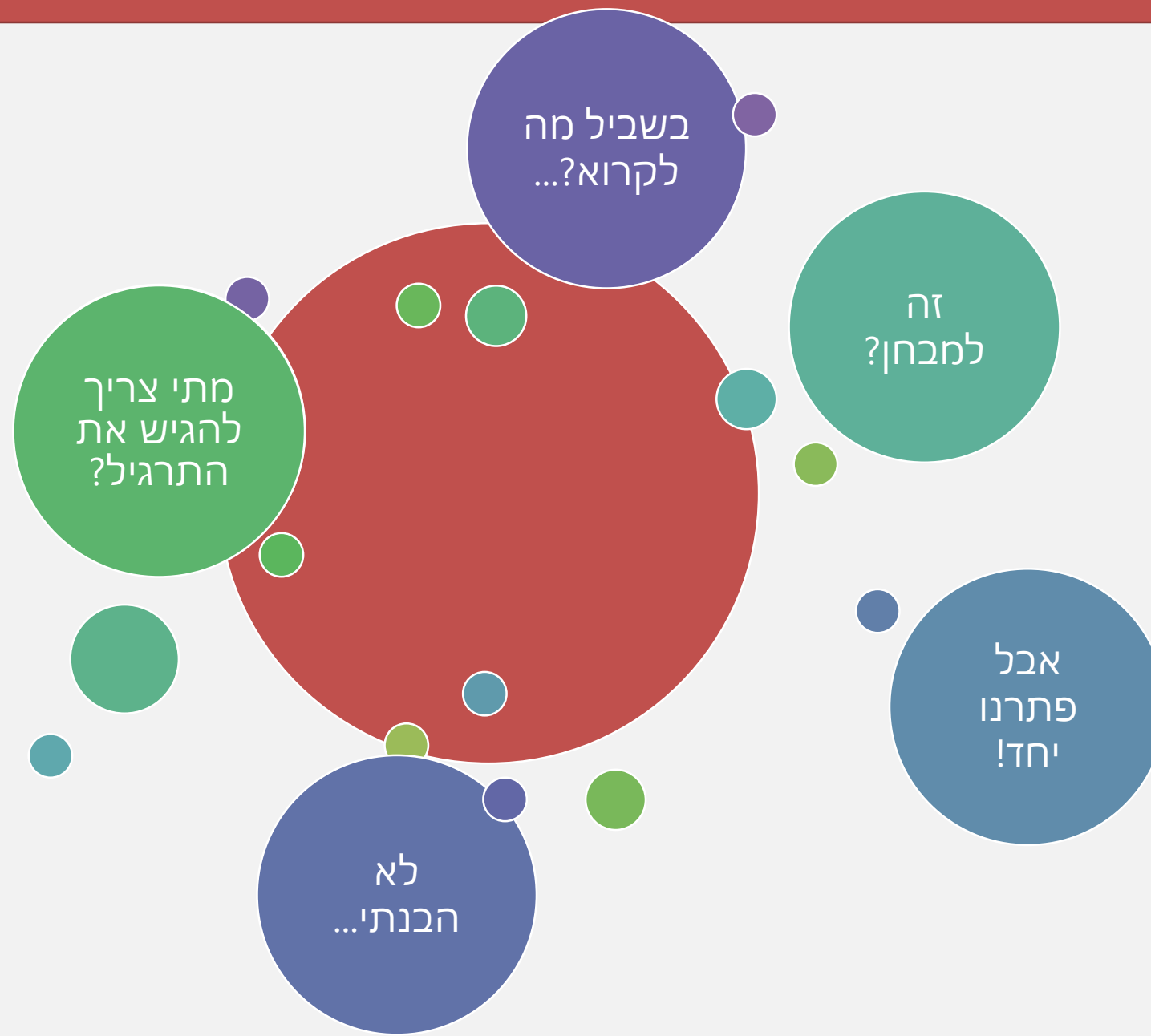
❑ אחרי שהתהליך הובהר - לייצר נורמה

❑ עונים רק על שאלות מנוסחות.

❑ "לא הבנתי" - < "קחי דקה, תנסחי שאלה ואשמח לענות עליה"

5 דברים שהסטודנטים והסטודנטיות לא יודעים

"מתי צריך להגיש את התרגיל?"

סמן
פנימי/חיצוני –
האם הגעתי
לרמת
הידע/ההבנה
הנדרשת?

• הדגש הוא על התוצאה – תרגיל פתור.

• האם באמת פתרון התרגילים הוא אינדיקציה לידיעה ולהבנה של החומר?

• אשליה של למידה – "פתרתי את התרגיל אז אני יודע את החומר".

• איך פתרת?

• לבד/בקבוצה?

• נעזרתי בפתרון קיים?

• שאלה חדשה/חזרה על שאלות ישנות?

• איך מסמנים ומסמנות לעצמנו שהגענו לרמת הידע וההבנה הנדרשת?

מתי למדתי מספיק?

עבודה אישית

התבססות ישירה על התשובון
• עבודה במקביל לתשובון (פתרון מלא/מחונן)

בדיקה

• עבודה עצמאית ואז בדיקה מול תשובון קיים
(תשובה סופית/שורה תחתונה).

האם זה מספיק?

מתי סיימתם ללמוד?
איך אתם לומדים?

מתי למדתי מספיק?

איך אדע
שבאמת
הגעתי לרמת
הידע וההבנה
הנדרשת?

כללי - האם הסטודנטים והסטודנטיות מבינים מה הסטנדרט שהם שואפים אליו?

□ האם תרגילי הבית וחומרי הקורס משקפים את הסטנדרט הנדרש?

□ חובת הגשה עם בדיקה

□ האם יש הערות בעלות משמעות, או רק ציון?

□ חובת הגשה ללא בדיקה

□ מכריחה לגעת בחומר

□ שמה דגש על התוצאה

□ מעודדת העתקות

□ אופציה –

□ שאלונים עם תשובונים ב-3 רמות פירוט

עבודה אישית

התבססות ישירה על התשובון
• עבודה במקביל לתשובון (פתרון מלא/מחונן)

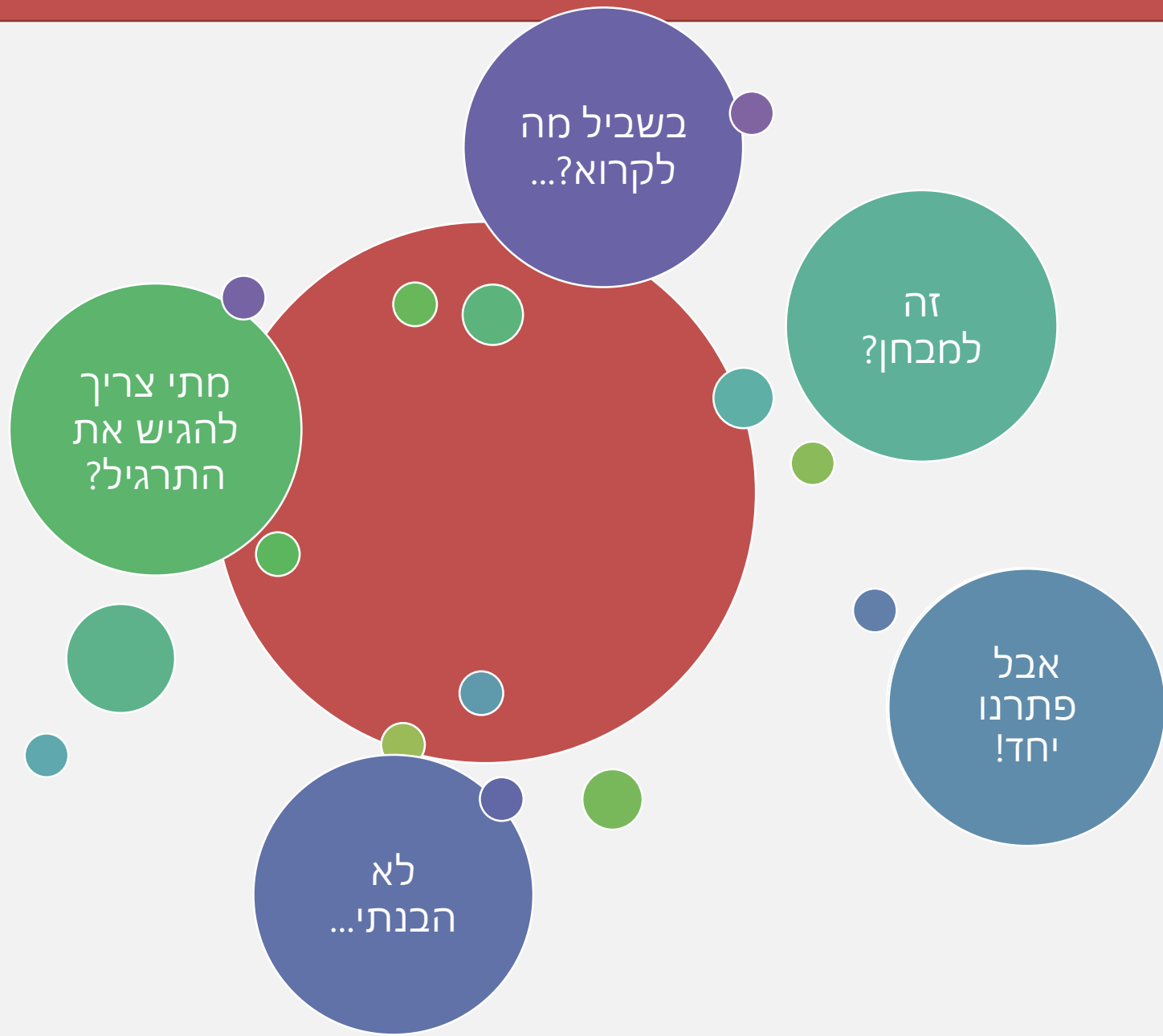

בדיקה
• עבודה עצמאית ואז בדיקה מול תשובון קיים (תשובה סופית/שורה תחתונה).

הגנה/הבנה
• עבודה עצמאית ללא תשובון להשוואה
• האם אני יכולה להגן על דרך החשיבה שלי?

5 דברים שהסטודנטים והסטודנטיות לא יודעים

"אבל פתרנו ביחד!"

למידה
במקביל,
לא בצוות

- עבודה בקבוצה
- עבודה במקביל
- לכל אחד מטרת משלו

- עבודה בצוות
- מטרה משותפת
- חלוקת משימות

"אבל פתרנו ביחד!"

למידה
במקביל,
לא בצוות

• עבודה בצוות

משימה גדולה

חלוקה לתחומי אחריות,
לכל אחד החלק שלו

אבל... בסוף לאחד את כל החלקים
לעבודה אחת קוהרנטית.

"אבל פתרנו ביחד!"

למידה
במקביל,
לא בצוות

□ עבודה בקבוצה
□ עבודה במקביל – לכל אחד מטרות משלו

מה ההבדל בין למידה משותפת
להעתקה?

ניתן (ומומלץ!) לדון, להתווכח,
להתייעץ וכדומה עם חברים ללימודים

אבל... בסוף הדיון כל אחד חוזר לדף
שלו ומנסח במילים שלו (או מפתח
ומחשב מחדש בעצמו)

"אבל פתרנו ביחד!"

למידה
במקביל,
לא בצוות

- עבודה בקבוצה
- עבודה במקביל
- לכל אחד מטרת משלו

□ כמרצים

- נבהיר מהי מבחינתנו העתקה
- נמנע (ככל האפשר) מהגשה בזוגות/קבוצות

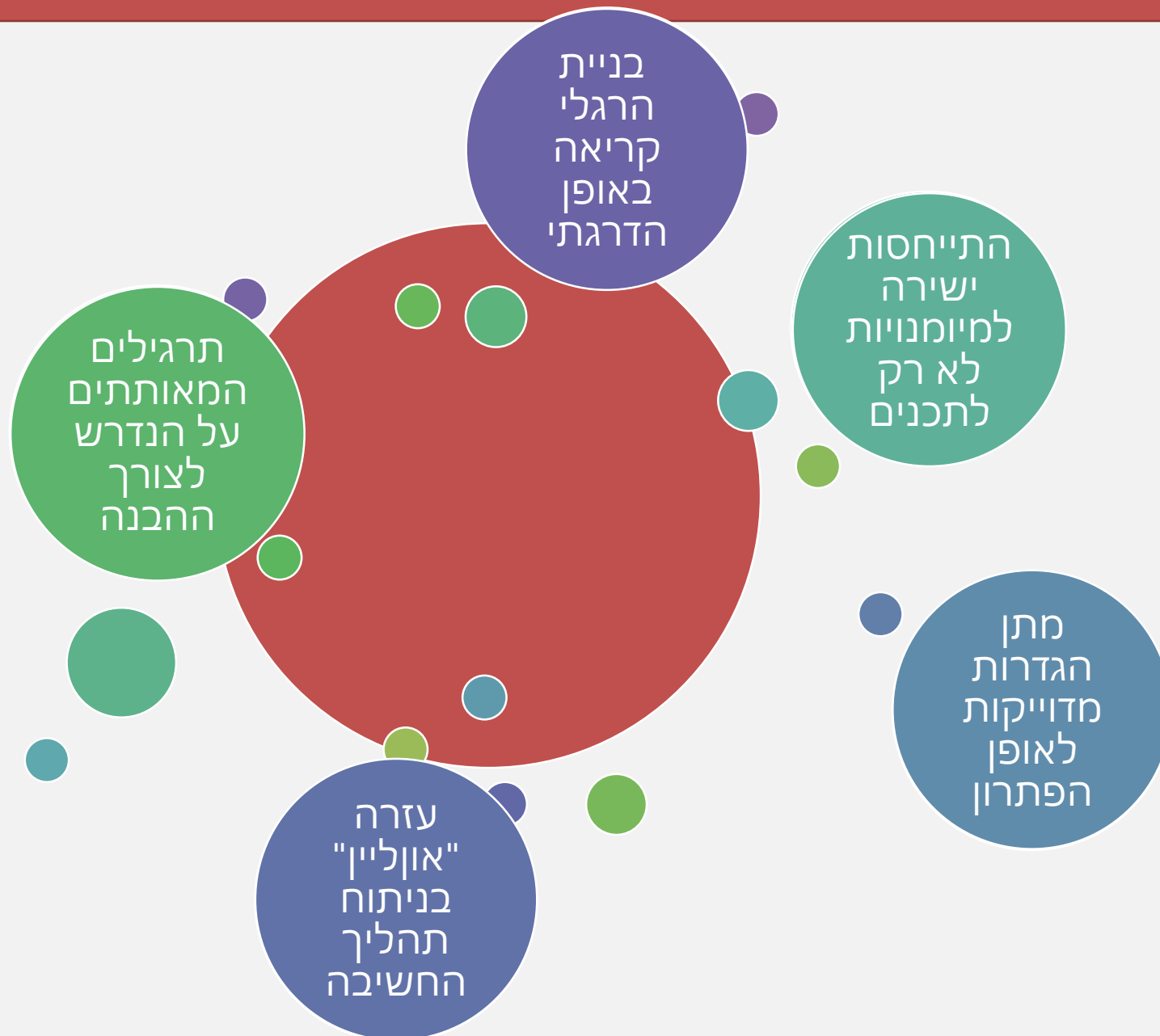

- עבודה בצוות
- מטרה משותפת
- חלוקת משימות

□ כמרצים

- נגדיר גודל קבוצה
- חלק מהציון ינתן על עבודת הצוות

5 דברים שהסטודנטים והסטודנטיות לא יודעים

ועוד מילה אחת...

במילה אחת,
מה הערך המוסף
הכי משמעותי
של המרצה בקורס?

ועוד דבר אחד שיש לנו נטייה לשכוח...

אז איך אנחנו יכולים לעזור?

□ שיח, לא (רק) הסבר

□ יש לנו נסיון רב

□ כמרצים – העוזרים לסטודנטים ללמוד

□ כלומדים בעצמנו

□ כשסטודנט לא מצליח

□ האם הקושי נובע ממורכבות החומר או מחוסר במיומנויות?

□ "רשימת טיפים למידה יעילה"

□ זיהוי הזדמנויות – טיפ ניתן בהקשר במהלך השיעור ולא מבעוד מועד

□ קבצי טיפים במודל

□ הכוונה ל[סרטונים](#) וקורסים דיגיטליים תומכי למידה.

תודה על ההקשבה!

ענבל

Inbaltsa@bgu.ac.il

היחידה לקידום איכות ההוראה והלמידה

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב